

M.Ed. Semester - 4 (CBCS) Examination

March/April - 2025 (NEW COURSE)

GROUP-A Issues and Challenges in Primary Education (Elective-1)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

વિભાગ-૧

- પ્રશ્ન.૧ નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં આપો. (૨૦)
- 1) ભારતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણના વિકાસ વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.
 - 2) અમેરિકા અને જાપાનના પ્રાથમિક શિક્ષણની તુલના કરો.
 - 3) કોઠારી કમિશનની પ્રાથમિક શિક્ષણના સંદર્ભમાં ભલામણો જણાવો.
- પ્રશ્ન.૨ (અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં આપો. (૧૦)
- 1) ગુજરાતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણની પ્રવર્તમાન સ્થિતિ ટૂંકમાં સ્પષ્ટ કરો.
 - 2) જ્ઞાનપંચ નોલેજ કમિટીની પ્રાથમિક શિક્ષણના સંદર્ભમાં ભલામણો જણાવો.
 - 3) ઓસ્ટ્રેલિયાના પ્રાથમિક શિક્ષણની વિશેષતાઓ જણાવો.
- પ્રશ્ન.૨ (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૦૫)
- 1) પ્રાથમિક શિક્ષણની કોઈ બે જરૂરિયાત જણાવો.
 - 2) UK ના પ્રાથમિક શિક્ષણની તરેહ જણાવો.
 - 3) સ્વાતંત્ર્ય પહેલાના કોઈ એક શિક્ષણ પંચનું નામ લખો.
 - 4) જ્ઞાનપંચ નોલેજ કમિટીના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?
 - 5) પ્રાથમિક શિક્ષણનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો

વિભાગ-૨

- પ્રશ્ન.૩ નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં આપો. (૨૦)
- 1) BISAG વિશે વિસ્તૃત સમજૂતી આપો.
 - 2) ગુજરાતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણની પ્રવર્તમાન સમસ્યાઓની વિગતે ચર્ચા કરો.
 - 3) તારુણ્ય શિક્ષણની સંકલ્પના, સ્વરૂપ અને જરૂરિયાત સ્પષ્ટ કરો.
- પ્રશ્ન.૪ (અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં આપો. (૧૦)
- 1) માતૃભાષામાં પ્રાથમિક શિક્ષણ સંદર્ભે તમારા ખ્યાલો જણાવો.
 - 2) SCE વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
 - 3) પ્રાથમિક શિક્ષણના સાર્વત્રીકરણ સંદર્ભે RTE Act ની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- પ્રશ્ન.૪ (બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૦૫)
- 1) SWOT નું પૂર્ણ નામ જણાવો.
 - 2) હાલમાં ગુજરાતમાં પ્રાથમિક શિક્ષણમાં શિક્ષક-વિદ્યાર્થી પ્રમાણ કેટલું છે?
 - 3) નામાંકન(Enrolment) એટલે શું ?
 - 4) પ્રાથમિક શિક્ષણ કક્ષાએ યોગ શિક્ષણની જરૂરિયાત જણાવો.
 - 5) પ્રાથમિક શિક્ષણ કક્ષાએ કલા શિક્ષણની જરૂરિયાત જણાવો.

ENGLISH VERSION

SECTION-1

**Q.1 Give answer any two out of three from the following questions. Each answer (20)
should be in about 750 words.**

- 1) Discuss the development of primary education in india.
- 2) Compare primary education of america and japan.
- 3) State the recommendations of kothari commission regarding to primary education

**Q.2 (A) Give answer any two out of three from the following questions. Each answer (10)
should be in about 125 words.**

- 1) Clarify the current situations of primary education in gujarat.
- 2) Menion the recommendations of gyanpanch knowledge committee regarding to primary education.
- 3) State the features of primary education of australia.

Q.2 (B) Give answer the following five questions in short. (05)

- 1) State any two need of primary education.
- 2) Mention the pattern of primary education of UK
- 3) Write any one commission name which established before independence.
- 4) Who was the chairman of gyanpanch knowledge committee?
- 5) Clarify the meaning of primary education.

SECTION-2

**Q.3 Give answer any two out of three from the following questions. Each answer (20)
should be in about 750 words.**

- 1) Explain about BISAG in detail.
- 2) Discuss the current issues of primary education in gujarat.
- 3) Clarify the concept, nature and need of adolescent education.

**Q.4 (A) Give answer any two out of three from the following questions. Each answer (10)
should be in about 125 words.**

- 1) Clarify your concept regarding primary education in mother tongue.
- 2) Write short note on SCE.
- 3) Clarify the role of RTE Act regarding the universalization of primary education

Q.4 (B) Give answer the following five questions in short. (05)

- 1) State the full form of SWOT.
- 2) At present, what is the teacher-pupil ratio in primary education in gujarat.
- 3) What is enrolment?
- 4) Mention need of yoga education at primary education level.
- 5) Mention need of art education at primary education level.
